

Sayı : 2011/380
Konu : 6111 Sayılı Kanunun Teşvik Uygulaması
Hakkında Bilgilendirme

20 06 2011

ODALARA 31 SAYILI GENELGE

Bilindiği üzere, Türkiye İş Kurumu'nun kuruluş amaçlarından biri de istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olmaktır.

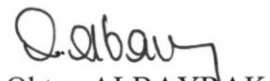
Bu bağlamda, 6111 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemede, Kanunda belirtilen şartların yerine getirilmesi halinde, işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere işverenlere 6 ay ve 48 ay arasında değişen sürelerde, işçinin prim esas kazancı üzerinden **hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı**, işsizin işe alındığı tarihten itibaren **İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.**

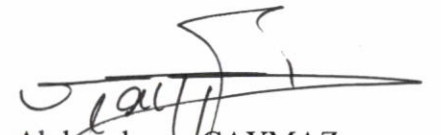
Ayrıca, söz konusu yasada, işçinin **Türkiye İş Kurumu kayıtlı işsizler arasından (veya Kurum aracılığı ile) işe başlatılması halinde ilave 6 aylık süre** ile teşvik uygulamasından faydalanılmaktadır. **Teşvik uygulamasına ilişkin yararlanma koşulları ve aranan şartlara ilişkin bilgiler yazımız ekinde sunulmuştur.**

Diğer taraftan, sigortasız (kayıt dışı) işçi çalıştıran işverenler için söz konusu yasa bir fırsattır. Zira işverenlerin sigortasız (kayıt dışı) işçi çalıştırdıkları tespit edildiğinde, bir yıl %5 prim indirimi ve %10 ilave istihdam indirimi yasaklanmakta ve yaklaşık 10.000 TL idari para cezası uygulanmaktadır. **Sigortasız işçiler sigortalı yapıldığında, yakalanma, iş kazası korkusu gibi riskler ortadan kalkacağı, çalışma barışına katkı sağlanacağı gibi, ilave istihdamlarda işçilerin sigorta primlerinin işveren hisselerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması sağlanacaktır.**

Dolayısıyla, işverenlere yönelik Kurum Hizmetlerinin tamamen ücretsiz olduğunu, aranan nitelikte işçiyi temin edemediğimiz durumda, işbaşında eğitim programı düzenlemek suretiyle iş öğrenme maliyetinin üstlenildiğini, uygulanan programlar sonucu verilen belgelerin teşvik kapsamında olduğunu ve T.C. Türkiye İş Kurumu Sakarya İl Müdürlüğümüzde sizlere uygun bir eğitim programımızın bulunabileceğini belirtmek isteriz.

Bilgilerinizi ve Odanıza bağlı tüm esnaf ve sanatkarlarımıza duyurulması hususunda gereğini rica ederiz.

Oktay ALBAYRAK
Genel Sekreter

Abdurrahman CAYMAZ
Başkan/Vekili

EK: Teşvik uygulamasına ilişkin bilgilendirme notu (3 Sayfa)

İ. TEŞVİKTEN YARARLANMANIN KOSULLARI

A- TEŞVİKTEN HANGİ İŞYERLERİ YARARLANABİLİR?

Özel sektör işverenleri bu teşvik hükümlerinden yararlanır. Diğer bir ifade ile kamu sektörü teşvik Kapsamında değildir. Öte taraftan, işveren hissesine ait primlerin Fondan karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak, 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarını yasal süresi içinde ödemesi ve kapsama giren sigortalının işe alındığı işyerinden dolayı Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır.

Belirtmekte yarar vardır ki, Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarının 6183 sayılı Kanunun 48"inci maddesine göre tecil ve taksitlendirilmiş veya ilgili diğer kanunlar uyarınca prim borçlarının yeniden yapılandırılmış ve taksitlendirilmiş olması, bu tecil, taksitlendirme ve yeniden yapılandırma devam ettiği sürece işverenlerin bu fıkra hükmünden yararlanmasına engel teşkil etmez.

Teşvikten yararlansın yararlanmasın yapılan kontrol ve denetimler sonucunda, sigortasız işçi çalıştırdığı tespit edilen işyerleri, tespit tarihinden itibaren bir yıl süre ile bu teşvikten yararlanamamaktadır.

B- TEŞVİK KAPSAMINDA İŞE ALINACAK İŞSİZLERİN NİTELİKLERİ

1) En Az Altı aydan Beri İşsiz Olmalı

İlk aşamada işe alınacak bu kişilerin işe alındıkları tarihten önceki altı aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı olmaması gerekmektedir. Dolayısıyla, işe alınmadan önceki altı aylık dönemde sigortalı olarak çalışılmamalıdır. Örneğin bu kapsamda 05/Nisan/2011"de işe alınan bir kişinin 04/Nisan/2011-04/Ekim/2010 döneminde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen sigortalılar içinde olmaması gerekmektedir. Öte taraftan Kanun açık bir şekilde, sosyal güvenlik primine tabi çalışanların, yurt dışında çalıştırılan sigortalıların istihdam edilmesi halinde dahi teşvik hükümlerinden yararlanılamayacağını ifade etmiştir.

2) Ortalama Sigortalı Sayısına İlave İşe Alınmalı

4447 sayılı Kanunun geçici 10"uncu maddesine göre, işsizin işe alındığı tarihten önceki altı aya ilişkin işe alındıkları işyerinden bildirilen prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olması şarttır. Ortalama sigortalı sayısı, sigortalının işe başladığı işyerinde işe giriş tarihinden önceki altı ayda Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmiş olan toplam sigortalı sayısının, aynı dönem aralığında bildirim yapılmış ay sayısına bölünmesi suretiyle bulunacaktır. Örneğin 13.10. 2011 tarihinde 5 işsiz işe alınmışsa, nisan-eylül dönemine bakılacak, prim ve hizmet belgelerinde nisanda 10, mayısta 3, haziranda 0, temmuzda 5, ağustosta 10, eylülde 2 işçi çalıştığı bildirilmiş ise bu sayılar toplanarak (10+3+0+ 5+10+2) 6 aya bölünecektir. Bulunan 6 işçi sayısı, bu işyerinin ortalama işçi sayısı olarak dikkate alınacaktır.

İşe giren sigortalının işe girdiği tarih itibarıyla çalıştırılan toplam sigortalı sayısı, ortalama sigortalı sayısının üzerinde olmalıdır. **Bu kapsamda yeni açılan bir işyeri için işe alınan her sigortalı teşvik hükümlerinden yararlanılmasına olanak verecektir.** Eğer ki işe giriş tarihinde bu artış olmamış, sonraki aylarda olmuş ise, söz konusu teşvikten yararlanmak mümkün olmayacaktır. Öte taraftan, sigortalı işsiz aynı işyerinde çalışmaya devam etse dahi o işyerinde çalıştırılanların sayısı, ortalama sigortalı sayısının üzerine çıkmadığı aylarda sigorta prim teşvikinden yararlanmak gene mümkün olmayacaktır. Ortalama sigortalı sayısı, teşvikten yararlanılacak olan her bir sigortalı için işe giriş tarihine göre ayrı ayrı tespit edileceğinden, farklı aylarda işe alınan sigortalılar yönünden baz alınan ortalama sigortalı sayıları farklı olabilecektir.

İşyerinde çalışan sigortalı sayısının tespitinde, sosyal güvenlik destek primine tabi olarak çalışanlar, çeşitli nedenlerle çalışması bulunmayan ve ücret ödenmeyen sigortalılar, ay içinde işe giren veya işten çıkanlar hesaplamaya dahil edilirken, aday çırak, çırak ve işyerinde mesleki eğitim gören öğrenciler ve stajyerler hesaplamaya dahil edilmeyeceklerdir. Ortalama sigortalı sayısı hesap edilirken 0,49'a kadar olan kesirler 0 (sıfır), 0,50 ve üstü kesirler ise tama iblağ edilecektir.

3) Sigortalı İşsiz Bu Teşvikten Bir Kez Yararlanmalı

Düzenlemeye göre, sağlanan teşvikten aynı sigortalı için bir kez yararlanılabilir. Sigortalı, teşvik süresini tamamlamadan tekrar işsiz kalır ise, kalan süreden yeniden yararlanamaz. Ancak, 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük erkekler ile 18 yaşından büyük kadınlar tekrar işe girerler ve tekrar işe girerken mesleki yeterlilik belgesi sahibi olmaları veya mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi bitirmeleri veya Türkiye İş Kurumunca düzenlenen işgücü yetiştirme kursundan mezun olduklarını gösterir belgeye haiz olmaları durumunda teşvikten tekrar yararlanırlar. Bu durumda ilk yararlanma süresi, ikincisinden düşülür ve toplam yararlanma süresi en son yararlanılan destek için maddede öngörülen süreyi aşamaz.

C- TEŞVİK OLARAK VERİLECEK MİKTAR

Tüm koşulların sağlandığını varsaydığımızda işveren, 5510 sayılı Kanunun 81'inci maddesinde sayılan ve 82'inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı, işsizlik işe alındığı tarihten itibaren İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır. Önceki teşviklerden farklı olarak işveren primine sınırlama getirilmemiş, Kanundaki genel sınırlama (asgari ücretin 6,5 katı) ile yetinilmiştir.

Şu hususu da belirtmekte yarar vardır. 5510 sayılı Kanunun 81'inci maddesinin (1) bendinde yer alan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazinece karşılanmasına devam edilmektedir. Beş puanlık indirim uygulandıktan sonra kalan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait oranları İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır. Teşvikin ödenme süresi işe alınan sigortalının özelliklerine göre farklılık göstermektedir: Kanun tüm işsizleri kapsamına almış ancak bazı işsizlere öncelik tanımıştır.

Eğer sigortalı mesleki yeterlilik belgesinde veya mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretim kurumları veya Türkiye İş Kurumunca düzenlenen işgücü yetiştirme kurslarına ilişkin belgelerde belirtilen meslek ya da alanda işe alınmamış ise söz konusu teşvikten yararlanılamayacaktır.

D- SİGORTALI FİİLEN ÇALIŞTIRILMALI

4447 sayılı Kanunun geçici 10'uncu maddesinde, işveren hissesi sigorta prim teşvikinden yararlanabilmesi için sigortalılar yönünden aranılan şartlardan biri de, sigortalının fiilen çalışmasıdır. Buna göre, anılan Kanunda öngörülen diğer şartlara sahip olmasına rağmen ay içinde çeşitli nedenlerle (yıllık ücretli izin ve istirahat gibi) fiilen çalışmamış olan sigortalılara, işverenlerce ücret ödenmesi halinde, fiilen çalışılmamış sürelerle ilişkin ödenen ücretlerden dolayı söz konusu teşvikten yararlanılması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin, 2011/Nisan ayında 20 gün fiilen çalıştığı, 10 gün de yıllık ücretli izinli olduğu varsayıldığında, söz konusu sigortalının 2011/Nisan ayındaki 20 günlük fiili çalışmasından dolayı işveren hissesi sigorta prim teşvikinden yararlanılabilecek, buna karşın 10 günlük yıllık ücretli izin süresinden dolayı bahse konu teşvikten yararlanılamayacaktır.

Ancak, işe giren işsizlerin hak kazandıkları hafta tatili için ödenen ücretler de fiilen çalışılmış süreler gibi değerlendirilecektir.

E- DİĞER HUSUSLAR

Prim teşvikinden yararlanmak isteyen işverenin, teşvik hükümlerinden yararlanmak istediğini Sosyal Güvenlik Kurumuna beyan etmesi gerekmektedir. Diğer bir ifade ile Kanunda belirtilen kişilerin işe alınmış olması doğrudan teşvik hükümlerinden yararlanma sonucunu doğurmayacaktır. Sigortalının işe giriş tarihi itibarıyla yaşının hesaplanması şu şekilde yapılır: İşe giriş tarihinden, doğum tarihi çıkarılır ve yaşı 18 yıl 00 ay 00 gün (dahil) ile 28 yıl 11 ay 29 gün (dahil) arasında olan erkek sigortalılar ile yine işe giriş tarihi itibarıyla yaşı 18 yıl 00 ay 00 gün veya üzerinde olan kadın sigortalılar belirtilen teşvikten yararlanır.

Ayrıca, teşvikten yararlanma süreleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük erkekler ile 18 yaşından büyük kadınlardan;
 - 1) Mesleki yeterlik belgesi sahipleri için 48 ay süreyle,
 - 2) Mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi veya Türkiye İş Kurumunca düzenlenen işgücü yetiştirme kurslarını bitirenler için 36 ay süreyle,
 - 3) (1) ve (2) numaralı alt bentlerde sayılan belge ve niteliklere sahip olmayanlar için 24 ay süreyle,
- b) 29 yaşından büyük erkeklerden (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde sayılan belge ve niteliklere sahip olanlar için 24 ay süreyle,
- c) (a) ve (b) bentleri kapsamına girenlerin Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsizler arasından işe alınmaları halinde ilave olarak 6 ay süreyle,
- ç) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmakta iken, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar veya mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi bitirenler için 12 ay süreyle,
- d) 18 yaşından büyüklerden bu fıkranın (a), (b) ve (ç) bentlerine girmeyenlerin Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsizler arasından işe alınmaları halinde 6 ay süreyle,

işçinin prime esas kazancı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.